

KUOPION KAUPUNKI

Tietoturva

Tietoturvaryhmä

Tietoturvarikkomusten käsittely, tulkinta ja seuraamuskäytännöt

Kuopion kaupunki

Hyväksytty: Kaupunginhallitus 17.03.2014

Asia 3383/2013 Tietoturvaohjeet 2013

SEURAAMUSTAULUKKO

TAHALLISUUDEN ASTE RIKKOMUKSEN VAKAVUUS 	Tietämättömyys Osaamattomuus Huolimattomuus Vahinko Tahattomuus	Piittaamattomuus Törkeä huolimattomuus Välinpitämättömyys Näyttämisen halu Tahallisuus Toistuvuus	Rikoksenteotarkoitus (vahingon- teko, luvaton käyttö, vakoilu, sa- lassapitorikos, virka-aseman vää- rinkäyttö, yms.) Hyötymistarkoitus
Vakava rikkomus (lain mukaan rikkomuksena tai rikoksena tuomittava teko) esim. <ul style="list-style-type: none"> • Hakkerointi, tunkeutuminen • Rikoslain alaisen materiaalin oikeudeton käsittely • Tekijänoikeuslain mukaisen materiaalin laiton levittäminen • Tarkoituksellinen luvaton porttiskannaus • Virusten tahallinen levittäminen • Palvelunestohyökkäys 	Rikosilmoitusta harkitaan Huomautus / kirjallinen varoitus	Rikosilmoitus Kirjallinen varoitus Irtisanominen / palvelusuhteen purku	Rikosilmoitus Palvelusuhteen purku
Rikkomus (vakava väärinkäyttö tai turvallisuuden vaarantaminen) esim. <ul style="list-style-type: none"> • Ohjelmien ja pelien luvaton kopiointi • Luvattomien ohjelmien asentaminen • Hakkerointi - /ylläpitäjän työkalujen luvaton hallussapito • Palvelun luvaton pystytys • Tunnuksen luovuttaminen • Tiedon luottamuksellisuuden vaarantaminen 	Huomautus / kirjallinen varoitus	Kirjallinen varoitus Irtisanominen / palvelusuhteen purku	Rikosilmoitus Irtisanominen / palvelusuhteen purku
Lievä rikkomus (väärinkäytös) <ul style="list-style-type: none"> • Henkilökohtaisen tietoturvan laiminlyönti • Epäasiallinen käytös • Haitan aiheuttaminen • Virustorjunnan ja tietoturvapäivitysten laiminlyönti • Luvaton kaupallinen tai poliittinen toiminta • Kulunvalvontasääntöjen rikkominen 	Huomautus	Huomautus / kirjallinen varoitus	Rikosilmoitusta harkitaan Kirjallinen varoitus / Irtisanominen / Palvelusuhteen purku

Johdanto

Kuopion kaupungissa on annettu omia tietoturvallisuus ohjeita, jotka ovat kaikkien henkilökuntaan kuuluvien saatavilla intranetin Tietoturvasivulla, osiossa **Työn tueksi > Tietoturva**.

Jokainen Kuopion kaupungin henkilökuntaan kuuluva on velvollinen noudattamaan tietoturvallisuudesta annettuja ohjeita. Tietoturvarikkomuksena pidetään ohjeiden tai sääntöjen vastaista toimintaa riippumatta teon tarkoituksesta tai tahallisuudesta. Seuraamuksista päätettäessä huomioidaan teon tarkoitus ja tahallisuus/tahattomuus.

Ilmoitusvelvollisuus

Jos havaitset tietoturvarikkomuksen tai -ongelman tai epäilet sitä, niin ilmoita havainnostasi omalle esimiehellesi tai kaupungin tietoturvavastaavalle. He käynnistävät tarvittavat jatkotoimet. Tietoturvallisuudesta annettujen ohjeiden toteutumisesta vastaa kukin yksikkö omalla vastualueellaan.

Toiminta ongelmatilanteissa

Kaupungin intranetissä on ohjeet toimimisesta poikkeustilanteessa

Ohje löytyy osiosta **Työn tueksi > Tietoturva > Erikoistilanneohjeet**

- Toimintamalli poikkeamatilanteessa
- Käytännön toimet poikkeamatilanteessa

Seuraamukset

Jos havaitaan, että henkilö on syyllistynyt tietoturvarikkomukseen, niin Kuopion kaupunki ryhtyy ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin. Seuraamukset on kuvattu tarkemmin Tietoturvarikkomusten tulkinta ja seuraamussäännöstössä myöhemmin tässä dokumentissa

TIETOTURVARIKKOMUSTEN TULKINTA JA SEURAAMUSSÄÄNNÖSTÖ

Rikoslain alaista materiaalia ovat esimerkiksi lapsiporno, raaka väkivalta, rasistinen aineisto ja kansankiihottamismateriaali ja niiden käsittelyä ovat mm. materiaalin levittäminen ja hallussapito.

Tekijänoikeuslain alaista materiaalia on esimerkiksi musiikki, videot, sarjakuvat, elokuvat, pelit ja ohjelmistot.

Palvelu on toiminto, jota voidaan käyttää koneen ulkopuolelta.

Esimerkiksi

- sähköpostipalvelu (Smt, imaps, ...)
- tiedostonsiirtopalvelu (ftp, http, scp, ...)
- vertaisverkko- palvelu (Kazaa, eDonkey,...)

Tunnuksen luovuttamista on esim. salasanan kertominen toiselle käyttäjälle tai istunnon auki jättäminen niin, että joku toinen pääsee valvomattomasti käyttämään toisen tunnusta.

Tiedon luottamuksellisuuden vaarantamista ovat esimerkiksi

- ei-julkiseksi luokitellun tiedon tai henkilötietojen luovuttaminen henkilölle, jolla ei ole oikeutta saada sitä
- ei-julkiseksi luokitellun tiedon tai henkilötietojen tietoturvan laiminlyönti, esimerkiksi puutteelliset suojaukset järjestelmässä jossa tietoa käsitellään
- salassapitorikokset

Henkilökohtaisen tietoturvan laiminlyöntiä on esimerkiksi salasanan jättäminen näkyviin.

Seuraamukset

Lievimmissä tapauksissa käyttäjää huomautetaan asiattomasta toiminnasta. Tietotekniikkarikkomuksen seurauksena käyttäjä voi joutua korvausvastuuseen sekä väärinkäyttämistään resursseista että väärinkäytön selvitystyöstä aiheutuneista kustannuksista.

Seuraamuksia voivat olla työ- ja virkamiesoikeudelliset toimet (huomautus, kirjallinen varoitus, irtisanominen, palvelussuhteen purku) sekä rikosilmoituksen tekeminen (laissa rangaistaviksi määritellyt teot).

Suosituksien tietotekniikkarikkomusten seuraamuksista

Teon tahallisuuden asteet

1. Tietämättömyys, osaamattomuus, huolimattomuus, tahattomuus, vahinko
2. Piittaamattomuus, törkeä huolimattomuus, välinpitämättömyys, tahallisuus, toistuvuus
3. Rikoksenteotarkoitus, hyötymistarkoitus

Rikkomus = pienehkö rikos, paheksuttava, tuomittava teko, virhe, synti (Nykysuomen sanakirja)